

ელია — რიცხვი ათი

Jeff Pippenger

2023-10-13

1856

მილერიტული მოძრაობა ესაიას მეშვიდე თავში წარმოდგენილი იყო სამოცდახუთწლიანი წინასწარმეტყველებით, რომელიც დაიწყო ძვ. წ. 742 წელს. ის სამოცდახუთი წელი, რომელიც ესაიას ისტორიაში მოხდა, წარმოადგენს სამოცდახუთ წელს 1798 წლიდან 1863 წლამდე. ალფა და ომეგა ყოველთვის დასასრულს ასახავენ დასაბამთან ერთად. სამოცდახუთწლიანი წინასწარმეტყველება აღნიშნავს წყევლას — შვიდგზის — ისრაელის ჩრდილოეთ და სამხრეთ სამეფოთა წინააღმდეგ. ჩრდილოეთი სამეფოს წინააღმდეგ პირველი შვიდგზისი დაიწყო ძვ. წ. 723 წელს, მას შემდეგ ცხრამეტი წლისა, რაც ესაიამ მეფე ახაზს ეს წინასწარმეტყველება წარუდგინა. სამხრეთი სამეფოს წინააღმდეგ უკანასკნელი შვიდგზისი სამოცდახუთი წლის დასასრულს დაიწყო, ძვ. წ. 677 წელს.

ეფრემის წინააღმდეგ შვიდგზისი პირველი წყევლა დასრულდა 1798 წელს, რაც იყო აღსასრულის ჟამი, როდესაც დანიელის მერვე და მეცხრე თავების ულაის მდინარის ხილვა გაიხსნა. ეს წინასწარმეტყველურად აღნიშნავდა როგორც პირველი ანგელოზის უწყების მოსვლას, ისე მილერიტული მოძრაობის წინასწარმეტყველურ დასაწყისს. იუდას წინააღმდეგ შვიდგზისი უკანასკნელი წყევლა დასრულდა 1844 წელს, რაც იყო მესამე ანგელოზის უწყების მოსვლა. ცხრამეტი წლის შემდეგ, 1863 წელს, წინასწარმეტყველების დასაწყისში წარმოდგენილმა სამოცდახუთმა წელმა აღნიშნა მილერიტული მოძრაობის დასასრული და ლაოდიკიელი მეშვიდე დღის ადვენტისტთა ეკლესიის დასაწყისი. 1863 წლამდე შვიდი წლით ადრე, 1856 წელს, ჯეიმზ უაითმა დაიწყო იმის აღნიშვნა, რომ მილერიტული მოძრაობა აღარ იყო ფილადელფიის ეკლესია და ლაოდიკიის ეკლესიად იყო ქცეული. მისი შვილიშვილი, ელენ უაითის ბიოგრაფიის წერისას, წერს 1856 წლის ისტორიისა და ლაოდიკიური უწყების შესახებ.

„ლაოდიკიური უწყება“

„შაბათის მცველ ადვენტისტებს ეჭირათ ის პოზიცია, რომ გამოცხადების 2-სა და 3-ში შვიდი ეკლესიისადმი მიმართული უწყებანი საუკუნეთა განმავლობაში ქრისტიანული ეკლესიის გამოცდილებას ასახავდა. მათი დასკვნა იყო, რომ ლაოდიკიის ეკლესიისადმი მიმართული უწყება მისადაგებოდა მათ, ვისაც ისინი ახლა ნომინალურ ადვენტისტებს უწოდებდნენ, ანუ მათ, რომელთაც მეშვიდე დღის შაბათი არ მიეღოთ. 9 ოქტომბრის Review-ში დაბეჭდილ მოკლე სარედაქციო წერილში ჯეიმზ უაითმა წამოჭრა რამდენიმე დამაფიქრებელი კითხვა, რომლებიც მან შემოიტანა შემდეგი განცხადებით:“

„კვლევა კვლავ ახლიდან წამოიწევა: „მცველო, რა არის ღამისა?“ ამჟამად ადგილი მხოლოდ რამდენიმე კითხვას ეთმობა, რომლებიც დასმულია იმისთვის, რომ

ყურადღება მიაპყრონ იმ თემას, რომელსაც ისინი ეხებიან. სრული პასუხი, გვწამს, მალე იქნება მოცემული.—Review and Herald, Oct. 9, 1856.

„მის მიერ დასმულ თერთმეტ კითხვას შორის, მეექვსე იყო ის, რომელიც უშუალოდ ლაოდიკელებს ეხებოდა.“

„6. განა ლაოდიკიელთა მდგომარეობა (თბილ-გრილი, არც ცივი და არც ცხელი) სათანადოდ არ ასახავს იმ ადამიანთა სხეულის მდგომარეობას, რომლებიც მესამე ანგელოზის უწყებას აღიარებენ? — იქვე.“

„ბოლო კითხვა ამ საკითხს აშკარად ამხელს:

„11. თუ ასეთი არის ჩვენი მდგომარეობა, როგორც ხალხისა, ნუთუ გვაქვს რაიმე ნამდვილი საფუძველი ღვთის კეთილგანწყობის იმედად ყოფნისათვის, თუ არ შევისმენთ ჭეშმარიტი მოწმის „რჩევას“? მე გირჩევ შენ, ჩემგან იყიდო ცეცხლში გამობრძმებული ოქრო, რათა გამდიდრდე; და თეთრი სამოსი, რათა შეიმოსო და არ გამოჩნდეს შენი სიშიშვლის სირცხვილი; და იცხო თვალები თვალის მალამოთი, რათა ხედავდე. ვინც კი მიყვარს, მათ ვამხელ და ვსჯი: ამიტომ იყავი მოშურნე და მოინანიე. აჰა, ვდგავარ კართან და ვაკაკუნებ: თუ ვინმე მოისმენს ჩემს ხმას და გააღებს კარს, შევალ მასთან და ვივახშმებ მასთან, და ისიც ჩემთან. გამარჯვებულს მივცემ ჩემთან ერთად დაჯდეს ჩემს ტახტზე, როგორც მეც გავიმარჯვე და დავჯექი ჩემს მამასთან მის ტახტზე. გამოცხადება 3:18–21.—იქვე.

„ცხადია, რომ საქმის ჭეშმარიტება სწორედ ახლა იწყებდა გამობრწყინებას ჯეიმს უაიტის გონებაში. Review-ის მომდევნო ნომერში, ამავე სათაურის ქვეშ, შვიდი სვეტის სიგრძეზე წარმოდგენილი იყო შვიდი ეკლესია. შესავალ შენიშვნებში მან განაცხადა:“

„უნდა დავეთანხმოთ ზოგიერთ თანამედროვე განმმარტებელს, რომ ეს შვიდი ეკლესია უნდა გავიგოთ, როგორც ქრისტიანული ეკლესიის შვიდი მდგომარეობის წარმომადგენელი, დროის შვიდ პერიოდში, რომლებიც მოიცავს მთელი ქრისტიანული ხანის მთელ ველს.—იქვე, 1856 წლის 16 ოქტომბერი.

„შემდეგ მან წინასწარმეტყველება განავრცო და თითოეულ ეკლესიას ცალ-ცალკე შეეხო. მეშვიდესთან, ლაოდიკიის ეკლესიასთან მისვლისას, მან განაცხადა:“

„რა დამამდაბლებელია ჩვენთვის, როგორც ხალხისთვის, ამ ეკლესიის ეს სამწუხარო აღწერა. და განა ეს საშინელი აღწერა არ წარმოადგენს ჩვენი დღევანდელი მდგომარეობის უაღრესად სრულ სურათს? წარმოადგენს; და არავითარი სარგებლობა არ ექნება მცდელობას, ავარიდოთ თავი ამ გამჭოლი მოწმობის ძალას ლაოდიკიის ეკლესიისადმი. უფალმა გვიშველოს, რომ მივიღოთ იგი და სარგებელი ვპოვოთ მისგან.—Ibid.

„მას შემდეგ, რაც მან ლაოდიკიის ეკლესიას ორი სვეტი მიუძღვნა, მისმა დასკვნითმა შენიშვნებმა ძლიერ მოწოდებად გაიჟღერა:“

„ძვირფასო ძმებო, ჩვენ უნდა ვძლიოთ ქვეყნიერებას, ხორცს და ეშმაკს, თორემ ვერ გვექნება წილი ღვთის სასუფეველში.... დაუყოვნებლივ მოჰკიდეთ ხელი ამ საქმეს

და რწმენით მიითვისეთ მაღლიანი აღთქმანი მომნანიე ლაოდიკიელთათვის. აღდექით უფლის სახელით და იბრწყინოს თქვენმა ნათელმა მისი კურთხეული სახელის სადიდებლად.—Ibid.

„ველიდან მიღებული გამოხმაურება ელექტრისმომგვრელი იყო. ოჰაიოდან 20 ოქტომბერს გ. უ. ჰოლტი წერდა:“

„დიახ, მე მართლაც მწამს, რომ ჩვენ, რომლებიც ვართ მესამე უწყებაში ღვთის მცნებებითა და იესოს რწმენით, ის ეკლესია ვართ, რომლის მიმართაც არის მიმართული ეს სიტყვები; და ჩვენ ვერ ვიქნებით ზედმეტად ადრე იმით, რომ ვითხოვოთ გამოცდილი ოქრო, თეთრი სამოსელი და თვალის მალამო, რათა ვიხილოთ.—იქვე, 1856 წლის 6 ნოემბერი.

„ჩრდილო-აღმოსავლეთიდან ამ საკითხზე ახალი ხმა გაისმა — სტივენ ნ. ჰასკელისა, პრინსტონიდან, მასაჩუსეტსი. როგორც პირველი დღის ადვენტისტმა, ქადაგება მან ოცწლოვანმა დაიწყო; ახლა კი, სამი წლის შემდეგ, იგი მესამე ანგელოზის უწყებაში იყო. ბიბლიის საფუძვლიანი მკვლევარი, უაითის მოკლე შესავალი სარედაქციო წერილის გაცნობის შემდეგ, რომლითაც შვიდი ეკლესიის საკითხი იყო წარმოდგენილი, მან გადაწყვიტა Review-ისთვის ვრცელი სტატია დაეწერა:“

„აღნიშნული საგანი უკვე რამდენიმე თვის განმავლობაში ჩემთვის ღრმა ინტერესის საგანი იყო.... უკვე გარკვეული ხანია, დავრწმუნდი, რომ ლაოდიკიელთა მიმართვა ჩვენ გვეკუთვნის; ე.ი. მათ, ვისაც მესამე ანგელოზის ცნობის სწამს, მრავალი მიზეზის გამო, რომლებიც, ჩემი აზრით, საფუძვლიანია. ორს მოვიხსენიებ.—Ibid.

„ამას იგი აკეთებს და თავის დასკვნებს ორ სვეტს უთმობს. დასასრულს მან განაცხადა:

„მესამე ანგელოზის უწყების თეორია ვერასოდეს, ვერასოდეს გვიხსნის ჩვენ საქორწილო სამოსის გარეშე, რომელიც წმიდათა სიმართლეა. ჩვენ უნდა აღვასრულოთ სიწმინდე უფლის შიშში.—იქვე“

„რადგან ჯეიმს უაიტი განაგრძობდა თავის სარედაქციო წერილებს ლაოდიკიის ეკლესიისადმი მიწერილი უწყების შესახებ, ის აზრები, რომლებსაც შაბათის დამცველი ადვენტისტები ახლა Review-ში კითხულობდნენ, გამოაგნებელი იყო, მაგრამ გააზრებული, ლოცვითი განხილვისას ცხადი გახდა, რომ ისინი შესაფერისი იყო. რედაქტორისადმი მიწერილ წერილებში საკმაოდ საყოველთაო თანხმობა ჩანდა და ისინი მიუთითებდა, რომ აღორძინება უკვე მიმდინარეობდა. ის, რომ ეს შემძვრელი უწყება აღელვების ნაყოფი არ ყოფილა, დამოწმებული იყო Testimony No. 3-ის პირველი სტატიით, რომელიც გამოქვეყნდა 1857 წლის აპრილში და სათაურად ჰქონდა Be Zealous and Repent. იგი ასე იწყება: „უფალმა ხილვაში მიჩვენა ზოგი რამ ეკლესიის შესახებ მის ახლანდელ თბილ მდგომარეობაში, რასაც მე თქვენ მოგახსენებ.“—1T, გვ. 141. აქ ელენ უაიტმა წარმოადგინა ის, რაც მას ეჩვენა სატანის თავდასხმების შესახებ ეკლესიაზე მიწიერი კეთილდღეობისა და ქონების მეშვეობით.“ არტურ უაიტი, Ellen G. White: The Early Years, ტომი 1, 342–344.

მილერიტული მოძრაობა წინასწარმეტყველურად დაიწყო როგორც ფილადელფიის ეკლესია, ხოლო 1856 წელს იგი გახდა ლაოდიკიის ეკლესია. შვიდი წლის შემდეგ ეს მოძრაობა დასრულდა, ხოლო მეშვიდე დღის ადვენტისტთა ეკლესია დაიწყო როგორც ლაოდიკიის ეკლესია და ასეთადვე დარჩება, ვიდრე უფლის პირიდან არ იქნება ამონთხეული. ას ორმოცდაოთხი ათასის მოძრაობა გამოვიდა ლაოდიკიის ეკლესიის წიაღიდან, ისევე როგორც მილერიტული მოძრაობა გამოვიდა სარდეს ეკლესიის წიაღიდან. ას ორმოცდაოთხი ათასის მოძრაობა მილერიტულ მოძრაობას იმით ემთხვევა, რომ პირველი მოძრაობა შეიცვალა ფილადელფიიდან ლაოდიკიად, ხოლო უკანასკნელი მოძრაობა იცვლება ლაოდიკიიდან ფილადელფიად. მილერიტულ ისტორიაში ფილადელფიიდან ლაოდიკიაში გადასვლის წერტილი კონკრეტულად აღნიშნულია როგორც 1856 წელი; ამიტომ გადასვლის წერტილი უკანასკნელ მოძრაობაშიც ასევე უნდა იყოს აღნიშნული, რადგან ღმერთი არასოდეს იცვლება. გადასვლის წერტილი გამოცხადების მეთერთმეტე თავშია განსაზღვრული იმ ორ წინასწარმეტყველთან დაკავშირებით, რომლებიც ქუჩებში იხოვებიან.

და როდესაც ისინი დაასრულებენ თავიანთ დამოწმებას, მხეცი, რომელიც უფსკრულიდან ამოდის, შეებრძოლება მათ, სძლევს მათ და დახოცავს მათ. და მათი მკვდარი სხეულები დაეყრება დიდი ქალაქის ქუჩაზე, რომელსაც სულიერი მნიშვნელობით ეწოდება სოდომი და ეგვიპტე, სადაც ჩვენი უფალიც ჯვარს ეცვა. გამოცხადება 11:7, 8.

ბოლო მოძრაობა მოკვდებოდა, შემდეგ დადგებოდა და ამის შემდგომ აღდგებოდა, როგორც დროშა-ნიშანი. ამგვარად იგი რესპუბლიკურ რქას შეუერთდებოდა. რესპუბლიკური რქა მხეცის ხატს ქმნის, ხოლო მხეცი, რომლის ხატსაც იგი ქმნის, გამოცხადების მეჩვიდმეტე თავშია მოხსენიებული; ეს მხეცი გაიგივებულია მეხუთე თავთან, რომელმაც სასიკვდილო ჭრილობა მიიღო და რომელიც აღდგებოდა, როგორც მერვე თავი. იგი აღდგებოდა, როგორც მერვე, რომელიც შვიდთაგან იყო.

და მხეცი, რომელიც იყო და აღარ არის, თვითონვე მერვეა, და შვიდთაგან არის, და წარწყმედაში მიდის. გამოცხადება 17:11.

რესპუბლიკური რქა შექმნიდა იმ მხეცის ხატს, და ამიტომ იგი მოკლულ იქნებოდა და შემდეგ აღდგებოდა. როდესაც იგი აღდგებოდა, იგი იქნებოდა მერვე თავი, რომელიც შვიდი წინამორბედი თავისგან იყო. პროტესტანტული რქა, რესპუბლიკურ რქასთან ერთად, იმავე მიწის მხეცზე ზის და მასაც უნდა ჰქონდეს იგივე წინასწარმეტყველური დინამიკა. ფილადელფიიდან ლაოდიკეაში გადასვლა მილერიტულ მოძრაობაში წინასწარ განასახიერებს უკანასკნელ მოძრაობაში ლაოდიკიიდან ფილადელფიაში გადასვლას.

როდესაც უკანასკნელმა მოძრაობამ 2020 წლის 18 ივლისს სასიკვდილო ჭრილობა მიიღო, იგი მოკვდა, როგორც ლაოდიკეა. როდესაც, როგორც ეს გამოცხადების მეთერთმეტე თავშია წარმოდგენილი, იგი ფილადელფიაზე გადავიდა, იგი წარმოადგენდა მერვე ეკლესიას, ანუ იმ შვიდთაგან ერთს. 2020 წელს მომხდარი ეს სიკვდილი პარალელურად აისახა რესპუბლიკურ რქაში, რადგან აღსასრულის დროიდან, 1989 წლიდან, ექვსი პრეზიდენტი იყო. მეექვსე პრეზიდენტმა მიიღო

სასიკვდილო ჭრილობა, რომელიც 2024 წელს განიკურნება. მაშინ ეს თავი გახდება შეერთებული შტატების მერვე თავი აღსასრულის დროიდან, 1989 წლიდან, და იგი იქნება იმ შვიდთაგან. ორივე რქა იყო მეექვსე, რომელიც მერვედ იქცევა. ეს ჭეშმარიტება იესო ქრისტეს გამოცხადების გზავნილის დიდ ნაწილს შეადგენს, რომელიც სამსჯავროს დახურვამდე ცოტა ხნით ადრე იხსნება.

ამ მიზეზით, მნიშვნელოვანია, ნათლად გვესმოდეს იმ მილერიტული ისტორიის შესახებ, რომელიც ჩვენი მიმდინარე ისტორიის ტიპს წარმოადგენს. და უაითმა 1856 წელს დაადასტურა ჯეიმს უაითის მიერ ლაოდიკეის ამ მოძრაობაზე გამოყენება, ამიტომ ეს არ არის ადამიანური ლოგიკით გამოტანილი გამოყენება. შვიდი წლით ადრე, ვიდრე მეშვიდე დღის ადვენტისტთა ეკლესია კანონიერად დაუკავშირდებოდა რესპუბლიკურ რქას, იგი შთაგონებით ლაოდიკეის ეკლესიად იქნა ამოცნობილი. ეს ნიშნავს, რომ მეშვიდე დღის ადვენტისტთა ეკლესიის ისტორიაში არ ყოფილა არც ერთი დღე, როცა იგი რაიმე სხვა იყო, გარდა იმისა, რომ იყო შიშველი, ღარიბი, ბრმა, საცოდავი და საბრალო. ეს წინასწარმეტყველური სინამდვილე იძლევა კონტექსტსა და საფუძველს ეზეკიელის მერვე თავის ოთხი მზარდი სისამაგლის ადვენტიზმის ოთხ თაობად ამოსაცნობად.

როცა მილერიტული ისტორია ესაიას მეშვიდე თავის სამოცდახუთი წლის სტრუქტურიდან განიხილება, უნდა იქნეს აღიარებული, რომ შვიდი ჟამის წინასწარმეტყველება ის წინასწარმეტყველური ქოლგაა, რომელიც მილერიტული მოძრაობის მთელ ისტორიას ფარავს. 1856 წელს ლაოდიკეის ეკლესიისადმი მიმართული უწყება მილერიტული ადვენტიზმისათვის აწმყო ჭეშმარიტებად იქცა. ის, ვინც ლაოდიკეის უწყებას წარმოთქვამს, არ იყო ჯეიმსი ან ელენ უაიტი; იგი იყო ერთგული და ჭეშმარიტი მოწმე.

და ლაოდიკეელთა ეკლესიის ანგელოზს მისწერე: ამას ამბობს ამინ, ერთგული და ჭეშმარიტი მოწმე, ღმერთის ქმნილების დასაბამი: ვიცი შენი საქმენი, რომ არც ცივი ხარ და არც ცხელი; ნეტავ ცივი ყოფილიყავ ან ცხელი. ამიტომ, რაკი ნელთბილი ხარ და არც ცივი ხარ, არც ცხელი, ამოგანთხევ ჩემი პირიდან. რადგან ამბობ: მდიდარი ვარ, გამდიდრებული ვარ და არაფერი მაკლია; და არ იცი, რომ შენ ხარ უბედური, საცოდავი, გლახაკი, ბრმა და შიშველი. გირჩევ, იყიდო ჩემგან ცეცხლში გამოცდილი ოქრო, რათა გამდიდრდე; და თეთრი სამოსელი, რათა შეიმოსო და არ გამოჩნდეს შენი სიშიშვლის სირცხვილი; და თვალეზზე იცხო თვალის მალამო, რათა ხედავდე. ვინც მიყვარს, ყველას ვამხელ და ვსჯი; ამიტომ იეჭვიანე და მოინანიე. აჰა, ვდგავარ კართან და ვაკაკუნებ: თუ ვინმე მოისმენს ჩემს ხმას და კარს გამიღებს, შევალ მასთან და ვივახშმებ მასთან, და ის — ჩემთან. ვინც გაიმარჯვებს, მას მივცემ, რომ დაჯდეს ჩემთან ერთად ჩემს ტახტზე, როგორც მეც გავიმარჯვე და დავჯექი ჩემს მამასთან ერთად მის ტახტზე. ვისაც ყური აქვს, ისმინოს, რას ეუბნება სული ეკლესიებს. გამოცხადება 3:14-22.

ჭეშმარიტი მოწმე მიუთითებს, რომ თუ ვინმე „მოისმენდა“ მის ხმას, იგი შევიდოდა და „ვახშმობდა მასთან“. თუ ლაოდიკეა გააღებდა კარს, ქრისტე შევიდოდა და მათთან ივახშმებდა. თუ ქრისტეს შესვლის ნება ეძლევა, მას მოაქვს უწყება, რადგან ჭამის

სიმბოლიზში უწყების მიღებას წარმოადგენს. ეს უწყება შეიძლება ზოგადად უბრალოდ ლაოდისეულ უწყებად განიმარტოს, მაგრამ ეს ზედაპირული გააზრება იმისა, თუ რას წარმოადგენს მის მიერ შეთავაზებული უწყება. 1856 წელს ჰაირამ ედსონმა გამოაქვეყნა რვა სტატიის სერია, რომელიც შეიცავდა იმ წინასწარმეტყველურ ინფორმაციას, რომელიც აფართოებს იმ ყველაზე პირველი „დროის წინასწარმეტყველების“ გაგებას, რომლის ამოცნობასა და გამოცხადებაზეც ღვთის ანგელოზებმა უილიამ მილერი მიიყვანეს. ამ რვა სტატიაში ედსონი სწორად ასახელებს ესაიას მეშვიდე თავის სამოცდახუთ წელს.

მილერის საქმის დასაბამი შვიდი ჟამის აღმოჩენა იყო, და იმ მოძრაობის, რომელიც მის მსახურებასთან დაკავშირებული სახელით იწოდებოდა, დასასრულამდე შვიდი წლით ადრე, სწორედ იმავე წინასწარმეტყველების უფრო ღრმა გამოცხადება შეეთავაზა მილერიტულ ადვენტიზმს. იგი შეეთავაზა იმავე წელს, როდესაც შთაგონებით ისინი ლაოდისელებად იქნენ განსაზღვრულნი. წინასწარმეტყველურად, ორი ათას ხუთას ოცდაათი დღის შემდეგ, 1863 წელს, მილერის წინასწარმეტყველური დროის პირველადმოჩენა უარყოფილ იქნა. ადვენტური მოძრაობისთვის ლაოდისეის უწყება 1856 წელს მოვიდა, და უფალმა რვაჯერ დააკაკუნა კარზე, რვა სტატიით, რათა ენახა, შეძლებდა თუ არა შესვლას. მოძრაობის დასასრულს, ჭეშმარიტ მოწმეს სურდა თავის ხალხთან ერთად ევახშმა იმ დროის სრულიად პირველ უწყებაზე, რომელიც მოძრაობის დასაწყისში იყო მოცემული. მისმა ხალხმა ჭამაზე უარი თქვა, და შვიდი წლის, ანუ ორი ათას ხუთას ოცდაათი წინასწარმეტყველური დღის შემდეგ, მისმა ხალხმა დახურა ის კარი, რომელიც დავითის გასაღებით იყო გახსნილი და რომელიც უილიამ მილერის ხელში იყო ჩადებული. ისინი დაუბრუნდნენ ძველ სამართლებ წინასწარმეტყველს, რომელმაც მათ სიცრუე აჭამა და მათი ხვედრი აღბეჭდა, რათა ვირსა და ლომს შორის მომკვდარიყვნენ.

1856 წელს პროტესტანტული რქა ხილვის ველის კრიზისში იმყოფებოდა, რადგან სადაც ხილვა არ არის, ერი იღუპება. 1856 წელს რესპუბლიკური რქაც კრიზისში იყო.

1856 წელი აღნიშნავდა ძალადობრივი დაპირისპირების გაგრძელებას, რომელიც ცნობილია როგორც „სისხლიანი კანზასი“, კანზას-მიზურის სასაზღვრო ომი. ბრძოლა იმაზე მიმდინარეობდა, კანზასი კავშირში თავისუფალ შტატად შევიდოდა თუ მონათმფლობელურ შტატად. დაპირისპირება მოიცავდა ძალადობრივ შეტაკებებს მონათმფლობელობის მომხრეთა და მის მოწინააღმდეგე დასახლებულთა შორის.

1856 წლის 22 მაისს ძალადობრივი ინციდენტი ასევე მოხდა შეერთებული შტატების სენატის დარბაზში, როდესაც კონგრესმენმა პრესტონ ბრუკსმა, სამხრეთ კაროლინიდან მონობის მომხრე ადვოკატმა, თავისი ხელჯოხით სასტიკად დაესხა თავს მასაჩუსეტისის სენატორ ჩარლზ სამნერს. სამნერს წარმოთქმული ჰქონდა მონობის საწინააღმდეგო სიტყვა სათაურით The Crime Against Kansas, რომელმაც ბრუკსი ღრმად შეურაცხყო. ხელჯოხით ცემის ამ ინციდენტმა ნათლად წარმოაჩინა ჩრდილოეთსა და სამხრეთს შორის მზარდი დამაბულობა მონობის საკითხის გამო.

1856 წელს რესპუბლიკური პარტია დაარსდა, როგორც პასუხი 1854 წელს მიღებული კანზას-ნებრასკის აქტით გამოწვეულ პოლიტიკურ მღელვარებაზე, რამაც წარმოშვა მზარდი წინააღმდეგობა მონობის ახალ ტერიტორიებზე გავრცელების მიმართ. პარტიის პირველი ეროვნული ყრილობა ფილადელფიაში გაიმართა, და 1856 წლის არჩევნებში მათ პირველ საპრეზიდენტო კანდიდატად ჯონ კ. ფრემონტი აირჩიეს.

კანზას-ნებრასკის აქტი აწყობდა კანზასისა და ნებრასკის ტერიტორიებს და იმ ტერიტორიებზე მცხოვრებ მოსახლეებს უფლებას აძლევდა, თავად გადაეწყვიტათ, დაუშვებდნენ თუ არა თავიანთ საზღვრებში მონობას. ეს კონცეფცია, ცნობილი როგორც „სახალხო სუვერენიტეტი“, ფაქტობრივად აუქმებდა 1820 წლის მისურის კომპრომისს, რომელიც ლუიზიანის ტერიტორიაზე 36°30' პარალელის ჩრდილოეთით მონობას კრძალავდა. ამ აქტმა ღრმა გავლენა მოახდინა ტერიტორიებზე მონობის საკითხზე. მან კვლავ აღაგზნო სექციური დაძაბულობები, რადგან გახსნა შესაძლებლობა, რომ მონობა გაფართოებულიყო იმ ადგილებში, რომლებიც მანამდე თავისუფალ მიწად ითვლებოდა, მაგალითად კანზასში. კანზას-ნებრასკის აქტის მიღებამ გამოიწვია კანზასის ტერიტორიაზე მონობის მომხრე და მონობის მოწინააღმდეგე მოსახლეების მასობრივი შეჭრა, რომელთაგან თითოეულს იმედი ჰქონდა, გავლენა მოეხდინა სახალხო სუვერენიტეტის კენჭისყრის შედეგზე. ტერიტორიის კონტროლისთვის ამ კონკურენციამ გამოიწვია ძალადობრივი შეტაკებები და კანონიერების რღვევის პერიოდი, რომელიც 1856 წელს „სისხლიან კანზასად“ გახდა ცნობილი.

1856 წლის საპრეზიდენტო არჩევნები მნიშვნელოვანი პოლიტიკური მოვლენა იყო. მასში სამხრევი დაპირისპირება შედგა დემოკრატ ჯეიმზ ბიუკენენს, რესპუბლიკელ ჯონ ს. ფრემონტსა და ამერიკული პარტიის წარმომადგენელ, ყოფილ პრეზიდენტ მილარდ ფილმორს შორის. ჯეიმზ ბიუკენენმა არჩევნებში გაიმარჯვა და ამერიკის შეერთებული შტატების მე-15 პრეზიდენტი გახდა.

ჯეიმზ ბიუკენენის პრეზიდენტობა უმთავრესად ცნობილია იმით, რომ მან ვერ შეძლო ეფექტიანად გამკლავებოდა ჩრდილოეთსა და სამხრეთს შორის მზარდ დაძაბულობასა და დაყოფას, რაც საბოლოოდ ამერიკის სამოქალაქო ომის დაწყებით დასრულდა მისი თანამდებობიდან გასვლიდან მალევე. მისი პრეზიდენტობა ამერიკის ისტორიაში ხშირად მიიჩნევა ერთ-ერთ ყველაზე წარუმატებელ პრეზიდენტობად, ხელმძღვანელობისა და კრიზისების მართვაში ამ მნიშვნელოვანი წარუმატებლობების გამო.

1857 წლის სახელგანთქმული დრედ სკოტის გადაწყვეტილებით გამოცხადდა, რომ შავკანიანები, მონებად დამონებულინიც და თავისუფლებანიც, მოქალაქეები არ იყვნენ და ფედერალურ სასამართლოებში სარჩელის შეტანა არ შეეძლოთ. ამავე გადაწყვეტილებით ასევე გამოცხადდა, რომ კონგრესს არ შეეძლო ამერიკის შეერთებული შტატების ტერიტორიებზე მონობის აღკვეთა. დემოკრატმა ბიუკენენმა საჯაროდ დაუჭირა მხარი მონობის მომხრე დრედ სკოტის გადაწყვეტილებას.

დემოკრატ ბიუკენენის მონათმფლობელობის მომხრე პოზიციამ არა მხოლოდ დაუშვა, რომ დამაბულობა სამოქალაქო ომამდე გამწვავებულიყო, არამედ ქვეყნის ეკონომიკის მართვის მისმა უუნარობამ 1857 წლის პანიკაც გამოიწვია, რომელიც ამერიკის ისტორიაში ერთ-ერთ უმძიმეს ეკონომიკურ კრიზისად ითვლებოდა დიდ დეპრესიამდე. 1857 წლის პანიკამ შედეგად მოიტანა მძიმე ეკონომიკური დეპრესია, რომელიც რამდენიმე წელს გაგრძელდა. დაიხურა საწარმოები და ბანკები, გაიზარდა უმუშევრობა და დაეცა საფონდო ბაზარი.

ბიუკენენის პრეზიდენტობის პერიოდში სამხრეთის შტატებმა კავშირიდან გამოყოფის პროცესი დაიწყეს და ისინი 1860 წელს რესპუბლიკელი აბრაჰამ ლინკოლნის არჩევის საპასუხოდ გამოეყენენ. ბიუკენენმა გამოყოფის კრიზისის მიმართ პასიური მიდგომა აირჩია და ამტკიცებდა, რომ ფედერალურ მთავრობას არ გააჩნდა უფლებამოსილება, ძალის გამოყენებით აღეკვეთა გამოყოფა. გადამწყვეტი მოქმედების ამ ნაკლებობამ გამოყოფის მოძრაობას ძალა შესძინა. მისი მტკიცე ლიდერობის უქონლობამ და გამოყოფის კრიზისის მოსაგვარებლად გადამწყვეტი ნაბიჯების გადადგმისადმი მისმა უხალისობამ სამხრეთში ხელი შეუწყო იმ აღქმის ჩამოყალიბებას, რომ მას შეეძლო კავშირი დაეტოვებინა სამხედრო წინააღმდეგობის გარეშე.

1860 წელს აირჩიეს აბრაჰამ ლინკოლნი — პირველი რესპუბლიკელი პრეზიდენტი. 1863 წლის 1 იანვარს პრეზიდენტმა ლინკოლნმა ხელი მოაწერა და გამოსცა საბოლოო ემანსიპაციის პროკლამაცია, რომელმაც გამოაცხადა, რომ კონფედერაციის მიერ კონტროლირებად ტერიტორიაზე დამონებული ყველა ადამიანი უნდა გათავისუფლებულიყო. ამ აღმასრულებელმა ბრძანებამ მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინა სამოქალაქო ომზე, რადგან მან ეს კონფლიქტი გადააქცია ბრძოლად არა მხოლოდ კავშირის შესანარჩუნებლად, არამედ მონობის დასასრულებლადაც. ემანსიპაციის პროკლამაციამ დაუყოვნებლივ არ გაათავისუფლა ყველა დამონებული პირი. იგი კონკრეტულად ვრცელდებოდა კონფედერაციის მიერ კონტროლირებად ტერიტორიაზე, სადაც კავშირს შეზღუდული ხელისუფლება ჰქონდა. კავშირის ძალების წინსვლისა და კონფედერაციის ტერიტორიის ნაწილებზე კონტროლის მოპოვების კვალდაკვალ, პროკლამაცია აღსრულდა და იმ რაიონებში მყოფი დამონებული ადამიანები გათავისუფლდნენ. ემანსიპაციის პროკლამაცია გადამწყვეტი ნაბიჯი იყო ამერიკის შეერთებულ შტატებში მონობის საბოლოო გაუქმებისკენ და გზა გაუხსნა აშშ-ის კონსტიტუციის მეცამეტე შესწორების მიღებას, რომელიც 1865 წლის 6 დეკემბერს იქნა მიღებული და რატიფიცირებული.

1850-იანი წლებიდან მოყოლებული, რესპუბლიკური რქა მონობის საკითხის კრიზისში იყო. ქვეყანაში ორი ძირითადი დაყოფა არსებობდა, რომლებიც პოლიტიკური აზროვნების ორ ძირითად მიმართულებას წარმოადგენდა. განცალკევების პროცესი 1856 წელს დაიწყო, როდესაც მონობის საწინააღმდეგო და მონობის მომხრე ჯგუფები კანზასის ტერიტორიაზე გადავიდნენ, რათა მონობის შესახებ თავიანთი შეხედულებები დაეცვათ, სწორედ იმავე დროს, როდესაც ფილადელფია ლაოდუიკისგან გამოეყოფოდა. დემოკრატები მონობის მომხრენი იყვნენ, ხოლო რესპუბლიკელები — მონობის მოწინააღმდეგენი.

1856 წელს „სისხლმდინარე კანზასი“ მოახლოებული ომის მიკროკოსმს წარმოადგენდა. იმ წელს მონობის მომხრე დემოკრატი აირჩიეს რესპუბლიკური რქის ხელმძღვანელად, და მისი არაეფექტური ხელმძღვანელობა არაეფექტური პრეზიდენტობის სიმბოლოდ იქცა, ვიდრე ამ უახლეს უკანასკნელ დღეებამდე. იგი წინ უსწრებდა პირველ რესპუბლიკულ პრეზიდენტს, რომელსაც აიძულეს, ბიუკენენის პრეზიდენტობის მიერ დატოვებული არეულობა მოეწესრიგებინა.

1863 წლისთვის რესპუბლიკურმა რქამ გამოსცა აღმასრულებელი განკარგულება, რომელიც გამოცხადების მეცამეტე თავის მიწის მხეცის ისტორიაში ყველაზე მნიშვნელოვანად იქცა. ეს აღმასრულებელი განკარგულება მონობას ეხებოდა. პროკლამაციის ერთ აბზაცში ნათქვამია: „რომ ჩვენი უფლის წლის, ათას რვაას სამოცდასამი წლის, იანვრის პირველ დღეს, ყველა პირი, რომელსაც მონებად აკავებენ რომელიმე შტატში ან შტატის განსაზღვრულ ნაწილში, რომლის მცხოვრებნიც იმ დროისთვის შეერთებული შტატების წინააღმდეგ ამბოხებაში იქნებიან, მაშინვე, ამ დღიდან მოყოლებული და სამუდამოდ თავისუფალი იქნება; და შეერთებული შტატების აღმასრულებელი მთავრობა, მათ შორის მისი სამხედრო და საზღვაო ხელისუფლებაც, აღიარებს და დაიცავს ასეთ პირთა თავისუფლებას და არ ჩაიდენს არც ერთ მოქმედებას, რათა აღკვეთოს ასეთი პირები, ან რომელიმე მათგანი, ყოველგვარ მცდელობაში, რომელსაც ისინი თავიანთი ფაქტობრივი თავისუფლების მოსაპოვებლად განახორციელებენ.“ თუმცა მონობის პრობლემის გადაწყვეტა იმ ეტაპზე ისტორიულად არასრული იყო, კონსტიტუციის არსი აღიარებულია, როდესაც ლინკოლნი წერდა: „ყველა პირი, რომელსაც მონებად აკავებენ რომელიმე შტატში ... მაშინვე, ამ დღიდან მოყოლებული და სამუდამოდ თავისუფალი იქნება.“

ლინკოლნი ბრუნდებოდა იმ საფუძვლოვან პრინციპთან, რომელიც კონსტიტუციაშია გამოხატული და რომლის მიხედვითაც „ყველა ადამიანი თანასწორად არის შექმნილი.“ ლინკოლნი უბრუნდებოდა საფუძვლოვან ჭეშმარიტებებს სწორედ იმ დროს, როდესაც პროტესტანტული რქა უარყოფდა თავის საფუძვლოვან წინასწარმეტყველებას, კერძოდ, მონობის წინასწარმეტყველებას. ამიტომ, სწორედ იმავე დროს, როდესაც რესპუბლიკური რქა ისტორიაში მონობის შესახებ თავის უმნიშვნელოვანეს „აღმასრულებელ ბრძანებას“ გამოსცემდა, პროტესტანტულმა რქამ თავისი წინასწარმეტყველური ისტორიის ფარგლებში მონობის წინასწარმეტყველებასთან დაკავშირებით გამოსცა უმნიშვნელოვანესი აღმასრულებელი ბრძანება, რომელიც მოსეს ფიცითა და წყევლით იყო წარმოდგენილი. რესპუბლიკურმა რქამ აირჩია საფუძვლებთან დაბრუნება, ხოლო პროტესტანტულმა რქამ აირჩია თავისი საფუძვლის უარყოფა და დაბრუნება მათთან, ვისთანაც დაბრუნება მას ნაბრძანები ჰქონდა, რომ არასოდეს მოეხდინა.

1863 წელს რესპუბლიკური რქა ორ ბანაკად იყო გაყოფილი, როგორც ძველი ისრაელის სამეფო გაიყო იერობოამისა და რობოამის დროს. 1863 წელს პროტესტანტული რქა სამართლებრივად დაუკავშირდა რესპუბლიკურ რქას, როგორც ეს წარმოდგენილია იერობოამის ორი სამსხვერპლოთი ბეთელში და დანში. ეს ორი რქა ისტორიის განმავლობაში ერთმანეთის პარალელურად მოძრაობს, და 1863 წლის ისტორია

განსაკუთრებით წარმოადგენს უკანასკნელი დღეების ისტორიას.

მილერიტული ისტორია მეორდება ას ორმოცდაოთხი ათასის ისტორიაში, რამდენიმე წინასწარმეტყველური დათქმით. ერთ-ერთი ამ დათქმათაგანი ის არის, რომ მილერიტულ ისტორიაში სამიზნე აუდიტორია თავდაპირველად მოძრაობის გარეთ მყოფნი იყვნენ, ხოლო შემდგომ — თვითონ მოძრაობა. ას ორმოცდაოთხი ათასის მოძრაობაში გამოცხადების მეთვრამეტეს ორი ხმა ორ სამიზნე აუდიტორიას განსაზღვრავს, მაგრამ ეს სამიზნეები მილერიტული ისტორიის შებრუნებული წესრიგითაა წარმოდგენილი. პირველი სამიზნე ღვთის ხალხია, ხოლო მეორე ხმა — ღვთის სხვა ფარა, რომელიც ჯერ კიდევ ბაბილონშია.

კიდევ ერთი წინასწარმეტყველური შენიშვნა ის არის, რომ თუმცა ორივე ისტორია ერთი ეკლესიიდან მეორეზე გადადის, მილერიტები ფილადელფიიდან ლაოდიკეისკენ გადავიდნენ, ხოლო მესამე ანგელოზის ძლიერი მოძრაობა ლაოდიკეიდან ფილადელფიისკენ გადადის. ეს მიუთითებს, რომ მილერიტები მეექვსე ეკლესიიდან მეშვიდე ეკლესიამდე გადავიდნენ, ხოლო ას ორმოცდაოთხი ათასი მეშვიდე ეკლესიიდან მერვე ეკლესიამდე გადადის, რომელიც შვიდთაგანია.

რესპუბლიკური რქა თავის მოძრაობას მონობის მომხრე ერიდან მონობის მოწინააღმდეგე ერისაკენ იწყებს 1863 წლის გარშემო მიმდინარე ისტორიის ფარგლებში. იმ ისტორიის კრიზისმა ჩამოაყალიბა ორი პოლიტიკური პარტია, რომლებიც ამ „უკანასკნელ დღეებში“ იმავე მოწინააღმდეგეებს წარმოადგენენ. როგორც იმ ისტორიის პირველი რესპუბლიკელი პრეზიდენტი ომის დამთავრებიდან მხოლოდ რამდენიმე დღეში იქნა მოკლული, ასევე უკანასკნელი რესპუბლიკელი პრეზიდენტიც სიმბოლურად იქნა მოკლული და მკვდარივით ქუჩაში იყო დატოვებული, მაშინ როცა მსოფლიო ხარობდა. იგი მოკლულ იქნა არა მხოლოდ სამოქალაქო ომის დასრულებიდან რამდენიმე დღეში, არამედ საბოლოო სამოქალაქო ომის დაწყებამდე უშუალოდ წინ.

პირველ რესპუბლიკელ პრეზიდენტს წინ უძღოდა ამერიკის ისტორიის ყველაზე არაეფექტური პრეზიდენტი, და უკანასკნელ რესპუბლიკელ პრეზიდენტსაც იგივე წინ უძღვის. დემოკრატი პრეზიდენტის არაეფექტურობამ, რომელიც პირველ რესპუბლიკელ პრეზიდენტს წინ უსწრებდა, დააჩქარა ის კრიზისი, რომელიც სამოქალაქო ომში გადაიზარდა, და იგივე არაეფექტურობა ახლაც ვლინდება. დემოკრატი პრეზიდენტი, რომელიც უკანასკნელ რესპუბლიკელ პრეზიდენტს წინ უძღვის, ეკონომიკას ისე განაგებდა, რომ ამან წარმოშვა ამერიკის ისტორიაში იმ დრომდე უდიდესი ეკონომიკური კრახი. ორი რქა კვირადღის კანონისაკენ პარალელურად მიემართება. 1863 წელს ორივე რქის პირველი თაობა დაიწყო, და ორივე რქისთვის მეოთხე და უკანასკნელი თაობა აღმოსავლეთისაკენ იქნება მიქცეული და მზეს თაყვანს სცემს.

ელიას უწყებას მუდამ თან ახლავს ღვთის სამსჯავროები, რომლებიც აფრთხილებელი უწყების ჭეშმარიტებას ადასტურებს. წუთისოფლის საზოგადოება ახლა იმ ხალხივით ცხოვრობს, რომლებიც წარღვნამდე იყვნენ. ისინი ჭამენ, სვამენ და მოელიან, რომ

გლობალისტი ტექნოლოგიური გიგანტები მოაგვარებენ ყოველ პრობლემას, რომელიც შეიძლება წარმოიშვას. ღვთის სიტყვა ცხადყოფს, რომ მსოფლიო ახლა უზარმაზარი კრიზისის ზღურბლზე დგას.

„ღამის შესახებ რა იტყვი?“ ვგებულობ კი ამ უწყებათა მნიშვნელობას? მესმის კი, რა ადგილი უჭირავთ მათ დიდი გამომსყიდველი სისტემის დასასრულებელ საქმეში? ასე ღრმად ვარ კი გაცნობილი „უცილობელ წინასწარმეტყველების სიტყვას“, რომ ჩემს ირგვლივ მიმდინარე მოვლენებში შემეძლოს დავინახო აშკარა მტკიცებულება იმისა, რომ მომავალი მეფე უკვე კართან არის? შევიგრძნობ კი იმ პასუხისმგებლობას, რომელიც ჩემზეა დაკისრებული იმ ნათლის გათვალისწინებით, რომელიც ღმერთმა მომცა? ვიყენებ კი ყოველ ნიჭს, რომელიც მე მომანდო, როგორც მისმა მნემ, კეთილგონიერულად მიმართული ძალისხმევით დასაღუპად მიმავალთა გადასარჩენად? თუ თბილ-ცივი და გულგრილი ვარ, ნაწილობრივ შერეული უკეთურ სამყაროსთან, და იმ სახსრებსა და უნარს, რომლებიც ღმერთმა მომცა, უმეტესად საკუთარი თავის დასაკმაყოფილებლად ვიყენებ, უფრო მეტად ვიზრუნებ ჩემსავე სიმშვიდესა და კომფორტზე, ვიდრე მისი საქმის წინსვლაზე? განა ჩემი საქციელით არ ვამტკიცებ „იმ რწმენას, რომელიც მსოფლიოში თანდათან იკიდებს ფეხს, რომ მეშვიდე დღის ადვენტისტები საყვირს გაურკვეველ ხმას აძლევენ და წუთისოფლის კაცთა გზას მიჰყვებიან“?

„გვესმის მოახლოებული ღმერთის ნაბიჯთა ხმა, რომელიც მოდის, რათა სამყაროს დასაჯოს მათი ურჯულოებისათვის. ჟამის დასასრული ახლოს მოგვდგომია. მსოფლიოს მკვიდრნი იკვრიბიან კონებად, რათა დაიწვან. ნუთუ თქვენ სარეველასთან ერთად შეიკრიბებით? აცნობიერებთ თუ არა, რომ ყოველწლიურად ათასობით და ათასობით და ათჯერ ათასობით სული იღუპება, თავის ცოდვებში კვდება? ღვთის წყალობები და სამართლის მსჯავრნი უკვე ასრულებენ თავიანთ საქმეს, და სულები დაღუპვისკენ მიდიან, რადგან ჭეშმარიტების ნათელი არ გაკრთომიათ მათ გზაზე.“ General Conference Daily Bulletin, April 1, 1897.

ღამით ჩემი სულით გესწრაფოდი შენ; დიახ, ჩემში მყოფი ჩემი სულით განთიადზე მოგიძებნი შენ; რადგან როდესაც შენი სამართალნი არიან ქვეყანაზე, სოფლის მკვიდრნი სიმართლეს შეისწავლიან. ესაია 26:9.